

koncertní sezona
2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 4. abonentní koncert
komorního cyklu K

North Czech Capella

David Danel

umělecký vedoucí a koncertní mistr

Milan Galyáš, Jana Pazourková

1. housle

Tomáš Olšer, David Pospíšil, Anna Vikhrova

2. housle

Petr Pospíšil, Jindřiška Janálová

violy

Hynek Schütz, Marek Vancí

violoncella

Tiago di Bella

kontrabas

14. ledna 2026 v 19 hodin

Lázně Beethoven Teplice

Kvartet č. 2, amerického minimalistického hudebníka **Philipa Glasse** s podtitulem Company (společnost), měl původně sloužit jako scénická hudba ke stejnojmenné novele Samuela Becketta a byl tudíž určen spíše pro divadlo než koncertní pódia. Toto dílo vzniklo v důsledku Glassovy spolupráce s kvartetem Mabou Mines, jehož členkou byla JoAnne Akalaitis, kterou skladatel později opal za manželku. Sám Glass se rozhodl extrahovat hudbu, kterou napsal pro Beckettovu společnost, a napsal partituru, která měla být samostatným koncertním dílem. Práce na kvartetu trvala 17 let. Záhadný, pronikavě krásný prozaický text Company napsal Samuel Beckett krátce po sedmdesátce. Ke starému muži ležícímu o samotě ve tmě promlouvá přízračný, neúprosný hlas, který nedokáže ani identifikovat, ani pojmenovat. Někdy hlas mluví ve třetí osobě (On) a popisuje mučivé uvěznění postavy v přítomnosti. Jindy v druhé osobě (Ty) vypráví působivé scény z dětství a dospívání starce, velmi podobné Beckettově minulosti. Hlas v první osobě (Já) významně chybí. Starý muž si zoufale přeje použít patřičné zájmeno, ale nemůže. Hlavní téma tohoto díla je v průběhu všech čtyř vět podřízeno arpeggiím v mollových tóninách. Všechny věty tohoto monochromatického díla spolu úzce souvisejí a tvoří spíše navazující úseky než věty. Glass ve své skladbě představuje hudbu poutavou, složitou, zajímavou, velmi atmosférickou a uchvacující.

Originální představitel české hudební moderny s vlastním stylem **Leoš Janáček** zkomponoval všechna svá zásadní díla pro klavír v období dvanácti let po roce 1900. Svou první řadu skladeb založených na moravských lidových melodiích pravděpodobně začal připravovat v roce 1900, tedy ve svých šestačtyřiceti letech. Prvotním impulsem ke zkomponování cyklu byl dopis učitele Josefa Vávry z roku 1897, ve kterém Janáčka žádal o příspěvek do své edice skladeb pro harmonium „Slovanské melodie“. Z dopisu vyplývá, že by ivančický kantor ocenil „ty nejkrásnější melodie slovanské harmonisované v lehkém sluhu tak, aby přístupny byly i hráčům méně rutinovaným“. Janáček si vzpomněl na tuto výzvu až v roce 1900, mezi Vávrovi nabízenými „náladami“, jak je skladatel označoval, bylo šest drobnějších skladeb a hned následující svazek obsahoval další dvě skladby. Sbírkou se stala základem pro první část patnáctidílného cyklu **Po zarostlém chodníčku**. Soubor miniatur vychází z Janáčkových vzpomínek na rodné Hukvaldy a na předčasně zesnulou dceru Olgu. Skladby byly původně zamýšleny pro harmonium a poprvé tak byly publikovány v roce 1901. V úpravě pro smyčcový ansámbl zazní vybraných šest částí. Úvodní věta „Naše večery“ představuje jemnou a lyrickou část, která vyvolává obraz klidného večera v přírodě. Janáčкова hudba zde navozuje příjemný a lehce nostalgický pocit. Část „Lístek odvanutý“ v melancholickém a zádumčivém duchu evokuje dojem pomíjivosti a vzpomínek, které jsou odváty časem. Věta „Pojďte s námi!“ je z cyklu nejkratší a je charakteristická častými zvraty, které jako by charakterizovaly živou diskusi. Navazuje na ni část „Frýdecká Panna Maria“, jejíž hlavní motiv by měl podle Janáčкова dopisu vydavateli Brabengerovi představovat procesí poutníků. Motiv procesí zaznívá ve skladbě celkem třikrát, pokaždé s jiným označením (z dálky, „da lontano“, blíže, „da più vicino“ a dolce, blízko, „da vicino“) a pokaždé v jiné tónině. Výběr pokračuje pátou větou „Štěbetaly jak laštovičky“, v níž nástroje napodobují živé štěbetání ptáků. Hudba je energická a rytmicky bohatá, stejně jako zvuky přírody. Šestá část cyklu nazvaná „Nelze domluvit“ vykresluje hlas melodie, který se začal zpovídat, ale náhle jej cosi přerušilo – nepochopení a prázdnota. Slova byla nazmar. Hlas, který si přál být slyšen, se tiše zajíká, neschopně zkouší dokončit svou zpověď. Ale znovu naráží na stěnu nepochopení a chladu.

Hudební forma zábavného charakteru divertimento (v italštině zábava) sloužila v období baroka a klasicismu jako hudba doplňující společenské akce, oslavy či stolování. Proto také byla divertimenta psána většinou na objednávkou. V klasičtém období její popularizovali zejména Haydn, Boccherini a Mozart. Maďarský hudební skladatel, klavírista, hudební vědec a etnograf **Béla Bartók**, jehož inspiračním zdrojem byla stejně jako u Janáčka lidová hudba, tento žánr uchopil po svém. Jeho Divertimento nelze jednoduše stylově zařadit. Jednou z nejzřetelnějších charakteristik je neoklasicistní zacházení s hudební texturou. Malá skupina sólistů často kontrastuje s celým orchestrem, což charakter díla značně mění. To připomíná spíše barokní žánr Concerta Grossa, kde malá skupina sólistů, concertino, byla kontrastována a doprovázána tutti orchestrem neboli ripienem. I když je barokní tonalita na dosah ruky, dílo je z větší části tonálně moderní. Dynamicky se skladba vyznačuje ostrými kontrasty. Autor také využívá fugální prvky imitace, fugata, a obsahuje tříhlasou fugu. Divertimento pro smyčcový orchestr zkomponoval Béla Bartók těsně předtím, než v roce 1940 se svou ženou uprchl z Maďarska a emigroval do Spojených států kvůli zhoršující se situaci v Maďarsku během

druhé světové války. Ve svém opovržení nacistickým režimem a nepopulárním politickým postojem Maďarska, které nakonec vstoupilo do války po boku Německa, Bartók přerušil svá koncertní vystupování a vypověděl v Německu vydavatelskou smlouvu. Přestože v roce 1945 získal americké občanství, považoval svůj pobyt v Americe za vyhnanství. Lze si představit atmosféru, v níž své Divertimento komponoval, a o to obdivuhodněji tento „výkřik“ radosti v neutěšené situaci působí.

Komorní hudební uskupení **North Czech Capella** vzniklo ze skupiny přátel na půdě Severočeské filharmonie v roce 2015, a slaví tedy letos jedenácté výročí své existence na hudební scéně. Jednotliví hráči jsou členy českých a zahraničních filharmonií a symfonických orchestrů i uznávanými pedagogy. Soubor žánrově pokrývá široké spektrum od baroka přes folklór až po současnou hudbu. V plném obsazení soubor účinkuje pravidelně v abonentních koncertních řadách Severočeské filharmonie Teplice. Role koncertního mistra pro dnešní večer se opět zhostil přední český houslista **David Danel**. Rodák z Havířova studoval hru na housle na Janáčkově konzervatoři v Ostravě ve třídě Ladislava Gořuly a posléze na Institutu umění Ostravské univerzity ve třídě prof. Zdeňka Goly. Je laureátem soutěží O cenu Beethovenova Hradce, a to jak v kategorii sólové housle, tak jako člen smyčcového kvarteta a Soutěže Leoše Janáčka v Brně. Jako sólista vystupoval s orchestry v ČR i v zahraničí, sólově se představil i na festivalech jako jsou mj. Pražské jaro, Contempuls Praha, Dartington Summer Festival (Velká Británie), Alles im Fluss (Německo), Echofluxx Praha, Forfest Kroměříž, MusicOlomouc a mnoho jiných. Jako hostující koncertní mistr vedl Bilbao Philharmonia, Crescendo Summer Institute Orchestra, Orchester Berg, Českou komorní filharmonii, Komorný orchestr ZOE a další. Pravidelně nahrává pro Český rozhlas především komorní skladby a premiéry skladeb soudobých autorů. Je zakladatelem smyčcového kvarteta fama Q, s nímž rovněž hostoval na Pražské jaro a dalších festivalech, jako např. Contempuls Praha, ISCM World New Music Days, Israel Festival Jerusalem, Ostravské dny nové hudby, MusicOlomouc, Smetanovské dny Plzeň, Janáčkův máj Ostrava, Les Musicales de Quiberon, Musica de la Mancha s nímž absolvoval turné v Japonsku, Rumunsku, Slovensku, Francii či USA. Od roku 2005 pravidelně pedagogicky působí na letních hudebních kurzech Crescendo Summer Institute of the Arts v Maďarsku. Jedenáct let působil jako člen a jako zástupce vedoucího skupiny 2. houslí v Pražské komorní filharmonii. V současné době účinkuje v souborech soudobé hudby Dystopic Requiem Quartet, MoEns, Ostravská banda, Veni Academy a Veni Ensemble, působí jako umělecký vedoucí souboru Prague Modern, který získal ocenění Coup de coeur francouzské Académie Charles Cros za nahrávku hudby japonského skladatele Dai Fujikury a s nímž rovněž účinkoval na festivalech Musica Strasbourg, Besancon nebo Contempuls. Rád se věnuje experimentálním projektům propojujícím různé umělecké disciplíny, příležitostně spolupracuje s divadelníky, tanečníky a recitátory a je členem Pražského improvizčního orchestru.

PROGRAM:

Philip Glass (*1937)

Company pro smyčcový orchestr

- I. ♩ = 96
- II. ♩ = 160
- III. ♩ = 96
- IV. ♩ = 16

Leoš Janáček (1854–1928)

Po zarostlém chodníčku, výběr z 1 části cyklu (úprava pro smyčce Jarmil Burghauser)

*Naše večery
Lístek odvanutý
Pojďte s námi!
Frýdecká Panna Maria
Štěbetaly jak laštovičky
Nelze domluvit*

PŘÍŠTÍ PROGRAM
MIMOŘÁDNÝ KONCERT

15. ledna 2026 v 19:00 hodin
Dům kultury Teplice

Operní gala

Program:

Výběr z operních árií Gioachina **Rossiniho**, Charlese **Gounoda**, Georgese **Bizeta**, Giacoma **Pucciniho**, Antonína **Dvořáka**, Giuseppe **Verdiho** a dalších

Účinkují:

Bree Nichols – soprán (USA)
Anna Moriová – mezzosoprán (ČR)
Hongyu Chen – baryton (Čína)

Severočeská filharmonie Teplice

dirigent:

Norbert Baxa

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz
www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.

Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.
Prosíme návštěvníky, aby při koncertech vložili své mobilní telefony.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje